

Talvi 2017 – 2018 Lehtisaaressa

Teksti ja kuvat Lippe Santapukki
Säätilastot Ilmatieteenlaitos

14.11.2017 Sateista mutta lämmintä

Syksy on jatkunut harmaana mutta leutona. Sopii meikäläiselle, joka inhoaa jäätäviä itätuulia, pakkasta ja lunta. Eilen maanantaina kuuntelin yöllä radiota, jossa mainittiin kahden planeetan kohtaavan seitsemän tienoilla kaakkoisella taivaanrannalla. Venus ja Jupiter pitäisi siis näkyä Rysäkarin liepeillä? No, aamulla räväytin verhot auki ja tiirailin kaakkoon horisonttia. Mielessäni kuvittelin hienoa valospektaakkelia, vaan harmaana siinti ainoastaan Rysäkari. Majakat vilkkuivat omilla taajuksillaan laivojen valojen kanssa. Alleja lillui valtavina parvina aaltojen somistuksena, jokunen allia päätti jo kokeilla kevään aa aa allia huutoa. Suurin osa linnuista oli vaiti, ne vain pyörivät ja sukeltelivat kimpassa pyörien ja pelmahtivat välillä lentoon.

Merivesi on ollut korkealla pitkään. Hyödynsin korkean veden kiskomalla painavan Fasterin jo hyvissä ajoin maihin. Laiturini sinnitteli aina viikonloppun asti, kunnes huolestuin lähestyvistä kaakkoistuulesta ja irroitin siltarallit sekä parrut. Hyvä niin, koska seuraavana päivänä mahtavat mainingit huuhtelivat rantakivikkoa ja kerrankin tekivät minulle pienen palveluksen. Jätin laituripukit paikoilleen, jolloin ne pyörähtivät mukavasti lähemmäs rantaa, ilman että tarvitsi niitä sen kummemmin pyöritellä itse.

Puutarhani ehkä kukoistaa ensi keväänä, koskapa olen raahannut merilevää puskien ja pensaiden juurille. Haravoin pihan ja kasasin lehdet vielä merilevän päälle. Piha näyttää hitusen keväisemmältä, kun sain ruskeat lehdet pois nurmikolta. Merilevää varmaan kasaantuu yhä rannoille, joten raahaan levää aina vain lisää, sillä viime vuonna en saanut levää lainkaan. Vuosi sitten oli tähän aikaan sisälahdet jäässä ja hanki maassa.

Kävimme Avan ja Pikselin kanssa Gåsgrundissa retkellä. Koira nappasi lihavan myyrän, jota se onneksi ei sentään syönyt, vaan hautasi maahan. Pari pujussia pomppi Gåsgrundetissa, yksi oli päättynyt kotkan tai haukan saaliiksi lojuen lähes syötynä pusikossa.

Nyt en enää ole yksin saaressa, sillä Ava on jättäytymässä pysyvästi pois työelämän rasituksista? Vähän tämä vaatii totuttelua meikäläisen puolesta....

Helsinki Kaisaniemi marraskuu 2017 säätilasto

Keskilämpötila **+4,1 °C** (+0,0 °C 2016, +5,6 °C 2015)

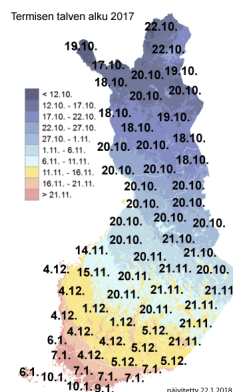
Sademäärä **98 mm** (68 mm 2016, 70 mm 2015)

Lumen syvyys **0 cm** 15.11.2017 (12 cm 2016, 0 cm 2015)

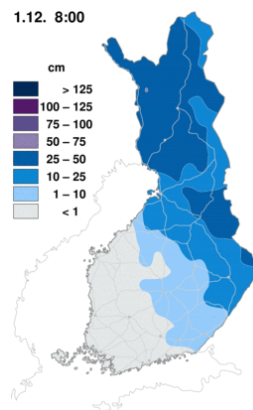
Marraskuussa myrskypäiviä **1 pv** (3 pv 2016, 6 pv 2015)

Ensilunta satoi muutama cm jo 27.10.2017 ja lisää 21.11.2017 jotka molemmat sulivat pois heti seuraavana päivänä. Marraskuun lopussa meri oli Lehtisaarten vesillä jäätön ja maa edelleen lumeton, Sävasundin laiturissa oli vielä 5 venettä ja Furuholmenin laiturissa yli 20 venettä. Terminen talvi ei vielä alkanut marraskuussa.

Termisen talven alku

Lumitilanne

11.12.2017 Joulukuun ankeutta

Lähdimme heti joulukuun alussa viikon matkalle Avan kanssa Portugalin Madeiralle. Toiveena oli hetki valoa, aurinkoa ja lämpöä etelän auringossa. Sen jälkeen voisi ehkä taas paremmin jaksaa tätä Suomen säätä. Kaikkea ei saa mitä tilaa, selvisi meille jo menolennolla Madeiralle. Madeiralla oli sakea sumu, myrsky ja kaatosade. Lentokenttä oli sumun ja sateen vuoksi suljettu. Jouduimme lentämään viereiselle saarelle, Teneriffalle. Sieltä vielä kerran yritimme Funchaliin, mutta toistamiseen palasimme Teneriffalle; ja jäimme sinne yöksi. Seuraavana aamuna sumu oli Madeiralla seljennyt ja pääsimme Funchaliin. Kaatosade jatkui yhä ja mokoma sade jatkui aina vain, lähes koko viikon. Viikon kuluttua palasimme Portugalin sateista kotimaan sateisiin ja tuuliin.

Jos oli ilmateitse vaikeaa saapua Madeiralle, alkoi olla yhtä hankalaa palata meriteitse Lehtisaareen. Saaret ovat aina ongelmallisia! Meillä oli Buster Lauttasaareessa, toisin kuin viime vuonna, jolloin vaivoin pääsimme Sävasundiin sisälahtien vetäytyessä jäähän. Nyt ei ollut ainakaan ongelmia pakkasten kanssa. Toisaalta taas, aloin huolestua oman Busterini uppoavan Lehtisaaren rantaan jatkuvissa sateissa. Kolme päivää odottelimme sopivaa ajokeliä Suvisaaristoon. Lopulta edes yksi vähän heikompi tuulinen päivä sai meidät veneilemään Suomenlahden aalloille. Maininki loiskui merellä, lisäksi oli navakka etätuuli, aallokko oli sittenkin liian haastava pienelle Busterille. Avan Busterin moottori oli sitten oma jännitysmomentti ainakin minulle, joka en luottanut tippaakaan Avan kone romuun. Pakki puuttui, ohjausvaijeri oli poikki ja loputkin vaihteet olivat kummallisilla kuparilangoilla pingoitettu kaukosäätimeen.

Nappasin kotoani paksun villahuovan Pikselin suojaksi, ettei se jäädy matkalle. Kapaloin koiran pakettin, niin että vain kuono pilkisti huovan uumenista ja otin koiran syliini. Buster osoitti oikeaksi "suihkuamme" nimittelyn, eli joka aalto lensi yli laidan päälleni. Matkaa EN voi suositella näillä leveysasteilla kenellekään. Vene oli kuin runsaudensarvi täynnä kaikkea mahdollista, Ava ajoi ja minä istuin villahuopaan käärittynä Pikseli sylissäni eskipenkillä. Melkkiin asti meni hyvin ja sitten alkoi kuoppaisuus ja joka aalto pärskähti Busteriin. Meillä oli talvihaalarit ja sadevaatteet, pipoa, huivia, sadevaatetta, pelastusliivit mutta bobilaisten rantaan saapuessamme olimme lunttimärkiä ja loiske kuului, kun rämmimme mökille vaihtamaan itsemme kuiviin. Nyt Ava alkaa ajaa vain Sävasundiin. Kolme muuta venettä oli Lehtisaareessa ja joku Buster vilahti tästä ohi. Oma Busterini kellui vesilastissa ponttonilaiturissa, onneksi se ei ollut uponnut.

28.12.2017 Joulusaareessa

Sain jouluna yllätysvieraita, aatonaattona Heikki ja Hanna tulivat käymään. Joulua Lehtisaareessa viettivät myös Tytti, Jari-Pekka ja Kirsi-Maria koiransa kanssa. Aatonaattona oli kova lounaistuuli, keskituuli 20 metriä Harmajalla, puuskissa vielä enemmän. Vettä satoi vaakasuorassa ja päivä oli sysipimeä aamusta iltaan. Tulipa puuhailtua sisällä kaikkea hyödyllistä ja sain joulusiivouksenkin tehtyä.

Pitkin kesää ja syksyä olin huomannut valtavia nostokurkia Miessaaren takana. Nyt vasta havaitsin, että Haikaranpesän takana kohosi korkea pilvenpiirtäjä. Uutisissakin oli juttua siitä, se on nyt Suomen korkein rakennus. Korkeutta huikeat 90 metriä! Vaikka talo on Niittykummussa, kohoo se minusta vähän häiritsevästi yli Miesaaren metsikön. Varmaan talon ylimmät kerrokset ovat huikean komeilla merimaisemilla, mutta olisikohan matalampikin rakennus riittänyt? Pari vuotta sitten toinen tuttu maamerkki, Lauttasaaren vesitorni purettiin. Näyttää saariston maisemat muuttuvan yhä enemmän vuosien mittaan.

Jouluaatto vuorostaan valkeni seesteisen kirkkaana, tuuli oli kiepsahtanut luoteeseen. Kotirannassa oli tyyni ja eilinen maininki alkoi hiipua. Otin koiran kaveriksi ja lähdimme kiertämään saaren rantoja. Pikseli löysi paljon piikkikaloja, joita oli ajautunut sankoin joukoin rantaan eilisessä lounatuudessa. Pieni pakkasen oli jäädyttänyt kalat rapsakoiksi namipaloiksi. Koira nuuhki leväkasoja ja poimi jokaisen piikkikalan suihinsa. Illalla sain sitten kärsiä koiran huokaillessa ja kuorsatessa, sen hengitys lemusi aivan traanille.

Joulupäiväkin oli kaunis. Kiiruhdin etelärannalle ihmettelemään auringon nousua. Jännitin josko ulapan pilvet peittoavat auringon. Komea kultareunus oli pilvien yllä, sieltä se aurinko kuitenkin ponnisti ja paistoi kirkkaasti koko päivän. Ihanaa! Allit joiden joukossa oli tukkasotkia ja isokoskeloita olivat suurina parvina Majakan edustalla. Äkkiä linnut pelmahtivat lentoon ja vain yksi jumbo jäi jäljelle. Kiikaroin, kuka siihen jäi vielä uimaan. Se olikin ystävällisen näköinen hylje, joka varmaan ihmetteli mihin hänen lintusaattueensa katosi. Istahdin toiveekkana kalliolle katsomaan hylkeen verkkaista liikehdintää. Hylje ui kohti rantaa ja olisin halunnut nähdä sen lähempää. Pian hylje sukelsi, eikä sitä enää näkynyt, vaikka kuinka tiirailin joka ilmansuuntaan.

Iltapäivällä olin jälleen Pikselin kanssa rannoilla hyljevahdissa, mutta sitten havahduin lähestyvään veneeseen. "Platts, platts" kuului pitkältä Rysäkarin suunnalta. Tunsin veneen, se oli Tirrevetin Paul. Vene pomppi vanhalla loivalla mainigilla joutuisasti ja katosi Sumpparenin taakse. Eikä aikaakaan, kun Paul soitti: Onko sulla sähköt? Mulla ei oo.... TAAS oli merikaapeli poikki? Paluumatkalla Paul toi namupaketin Pentin laiturille ja juttelimme tovin. Sitten Paul palasi hyvässä myötätuuudessa HSK:lle.

Helsinki Kaisaniemi joulukuu 2017 säätilasto

Keskilämpötila **+1,8 °C** (+0,2 °C 2016, +3,3 °C 2015)
 Sademäärä **115 mm** (14 mm 2016, 48 mm 2015)
 Lumen syvyys **6 cm** 15.12.2017 (0 cm 2016, 0 cm 2015)
 Joulukuussa myrskypäiviä **1 pv** (3 pv 2016, 5 pv 2015)
 Joulukuussa oli muutamia heikkoja lumisateita, esim. 15.12.2017 lumen syvyys oli n. 5 cm joka suli seuraavana päivänä pois.
 Joulukuun lopussa meri oli Lehtisaarten vesillä vielä täysin jäätön ja maa lumeton. Sävasundin satamassa oli vielä 5 veneitä vesillä. Terminen talvi ei ole vielä alkunut Etelä-Suomessa.

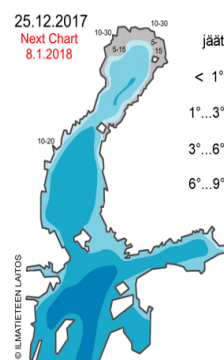
12.1.2018 Loppiainen ja pakkaset alkoivat

Uuden vuoden aattona oli navakka kaakkoistuuli, joten rakettien katselun jätin suosiolla väliin. En kuullut ilotulituksen räiskettä, kova tuuli painoi aallokon rantakivikkoon mahtavalla kohinalla. Aatto oli harmaan pilvinen, samaa sadetta ja pimeää on riittänyt ainakin lokakuusta lähtien. Jatkuvan sateen jäljiltä alkoivat polutkin olla jo pieniä puroja. Pikseliä oli todella vaikeaa motivoida lenkille. Koira inhosi lotisevia polkuja ja märkää heinikkoa. Loppiaisena tapahtui odottamani muutos säähän, vihdoinkin aurinkoisia päiviä ja valoa. Sain Pikselinkin kipittämään seurakseni saaren rantoja.

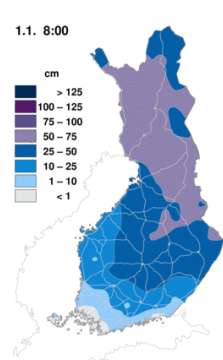
Tirrevetillä harppoi pari haikaraa mittailen kutistuvaa kotiluotoaan. Merivesi oli pitkään korkealla ja osa matalista luodoista jäi kokonaan veden alle. Haikarat päivystivät usein myös Sumpparenin sillan kaiteilla. Rannoilla lojui yhä pieniä piikkikaloja, jotka maistuivat niin koiralle kuin haikaroillekin.

Kävimme Pikselin kanssa retkellä Gåsgrundissa. Koira innostui uusista maisemista. Näimme pari jänistä pomppivan katajapuskien suojiin. Se tuntui olevan todellinen puuhamaa oman saaren tuttujen polkujen jälkeen. Pikseli seurasi pupuja juosten pusikkoon, jos toiseen. Minulla oli täysi työ pysyä perässä ja vielä työläämpää oli irroitella koiran hihnaa katajapuskista. Juutuimme molemmat katajiin, minä vaatteistani ja koira hihnasta. Vieläkin löydän katajanpiikkejä saapassukistani.

Jäättilanne

Lumitilanne

Pakkanen aloitti talviveneilyn kaikkine hankaluuksineen. Kaikki mikä oli syksyllä kastunut, jämähti jäykkään jähän. En tee mitään umpisolmuja, mutta paalusolmutkin olivat niin jäässä, etten saanut Busteria irti laiturista, muuten kuin katkaisemalla köydet puukolla. Vaihdoin tilalle kuivat köydet. Mökissä leijui merilevän ja meren tuoksu kuivatellessani jäätyneitä köysiä. Kirkkaat talvipäivät ja ohuen ohut lumikerros maan peittona saivat illat valoistumaan ainakin tunnilla. Pahin kaamos on selätetty ja mennään kohti kevättä!

Täällä alkaa kaikki olla huurteessa ja sisälahdet jäässä. Eilen vein Avan Sävasundiin ja näytti, että Furuholmen olisi ollut jo osittain jäässä. Heikin Buster ja joku Magnum Buster olivat yhä ainoat veneet siellä. Sävasundissa oli vain Vesan ja Mikan veneet. Vein Busterini Pentille, kun eilen tuuli koillisesta. Buster sai jo jäähelmat, eikä koneen vesi kiertänyt. Sain kauan käyttä tyhjäkäynnillä, että vesipumppu sulii. Tuntuu, että nyt jäätyy kahta kauheammin sateiden kasteltua kaiken. Koko ensi viikko on pientä pakkasta. Ei se merta jäädytä, mutta kaikki muu on hankalaa. Ava varmaan tulee maantaina Jaskan kyydissä ja haen Avan säävarauksella. Sitten alkavat itätuulet koko viikoksi ja näkyy luntakin pyryttävän.

15.1.2018 En vielä luovuta veneilyä

Paljon kylmempi ilma kuin oletin. Täälläkin -7 °C ja tuuli henkivät ilkeästi tähän. Yöllä voi olla kunnan kaakkomyräkki, bobilaisten lahti alkaa hyytyä. Siirsin eilen Busterin Pentin laiturista bobilaisten betonilaituriin. Aamulla jatkoin siirtelyä soutamalla Busterin Espoon kiinteistön laituriiin. Oletan Espoon ponttoonilaiturin pysyvän sulana? Kimin naapurin mökillä oli pari kaveria viikonlopun, he tulivat lauantaina iltapäivällä ja sunnuntaina palasivat mantereelle.

18.1.2018 Jääsohjoa ja jäälauttaa

Tänään kaakkoistuuli on heikentynyt ja tuuli alkaa olla melkein etelästä. Puita ei ole kaatunut. Kaikki tuulenpuoleiset rannat ovat täysin jäässä, kivet ja kalliot ovat jäämökkyyjä. Kiikaroin eilen Sävasundiin Lehtisaaren länsirannalta, koko ponttoni on lähes uponneen näköinen, sillä se on kerännyt jäätä päälleen kaakkoistuulella ja pakkasella. PLUMS! Lahden pohjukat ovat jäässä, mutta merivesi on eilisen jälkeen noussut ja rikkonut jäätä. Polut ovat petollisen liukkaita, kun ovat jäässä, eikä jäätä muista varoa lumen peittäessä polut. Olen pyörähtänyt, vaikka kuinka monessa kohtaa jo pari voltia. Buster on vielä vedessä, mutta nyt on niin huono näkyvyys, etten tiedä miltä Sävasundissa näyttää. Ajojäättä oli ainakin pari päivää sitten jo pakkautunut rannoille, eikä Sävasundin laituriiin voi mennä, kun se on sellainen jääklöntti. Ava hinkuu saareen, mutta tiedä nyt pääseekö vai ei näillä keleillä? Joka päivä kelit muuttuvat, ihmetellään ja tarkkaillaan tilannetta.

23.1.2018 Talvista yhä

Loppiaisen jälkeen oli viikon verran uudestaan lauhaa, mutta nyt taas talvi puskee päälle oikein kunnolla. Koko viime viikon oli pakkasta, jolloin alkoivat uloimmatkin lahdenpoukamat vetäytyä jähän. Saaren ja Gåsgrundin väli jäätyi, ulkokeri sekä itäpuoli saaresta pysyi avoimena. Lopulta oli pakko luovuttaa Busterin kanssa. Kiskoin veneen, nyt ainakin hetkeksi maihin, tosin vain aivan vesirajaan. Jos vain loppuviikolla lauhuu, saan Busterin helposti aloittamaan uuden veneilykauden.

Pari todella kaunista selkeää iltaa, juuri ennen auringonlaskua, sai meikäläisen rientämään saaren länsirannalle. Ihana oranssi valo kajasteli Gåsgrundin takaa värjäten koko saariston. Aurinko painuu mailleen vielä niin matalalta, ettei se tänne itäpuolelle näy edes kuusikon takaa. Mutta jo pienikin valohoito ilta-aurinkon hohteessa nosti mielialaani kummasti. Auringon laskettua jäi hetkeksi vielä vieno vaaleanpunainen kajastus meren ylle.

Sävasundin ponttonilaituri koki ankaran myllytyksen kovalla kaakkoistuulella. Ponttoni keräsi jääkuoren päälle kallistuen jään painosta puoliupoksiin. Samalla jäätyni Sävasundin ja Stora Bodön väli. Kiikaroin jäätä, vaikka välillä näytti jo siltä, ettei siinä tuulien jälkeen enää ole jäätä. Kunnes parvi lintuja laskeutui veteen, eivätkä ne uineet, vaan kävelivät siinä. Linnut autoivat, se on kuin onkin JÄÄTÄ!

Lumi osaltaan lisää valon tuntua iltaisin. Lunta ei onneksi pyryttänyt kovin paksua hankea, ja se on kevyttä pakkaslunta. Tänään on kymmenisen astetta miinusta. Vähän harmittaa, kun jäätä muodostuu lisää. Vaikka lauhtuukin nopeasti illalla, jääsohjo alkaa seilata tuulien riepotelevana rannalta rannalle. Aina on joku ranta tukossa ja haittaa veneilyä!

Kävin Pikselin kanssa rantalenkillä, samalla katselin jäättilannetta. Yöllä satoi lisää kevyttä hötöistä lunta, joten nyt entistä selvemmin näkee missä jäänraja kulkee. Jää voi olla todella petollista, sillä se on eri aikaan jäähtynyt. Aivan lahden peremmät pohjukat ovat paksussa jäässä, mutta jo lahtien uloimmat kohdat vain ohuessa uudessa jäässä. Harhaa lisää jään päälle satanut uusi lumi. Löysin Pikselin kanssa kapean salmen ylittäneen kauriin, joka oli painunut jään läpi ja hukkunut. Ensin luulin möykkyä joutsenen poikaseksi, mutta mennessäni lähemmäs, se olikin kauris parka. Kauris oli kyllä yrittänyt ylös avannosta, mutta jää oli silti uimiseen liian paksua, eikä eläin enää päässyt rantaan.

25.1.2018 Laivabongausta

Komea Merivoimien ohjusvene Pori porhalsi aivan likeltä Lehtisaaren laivalaituria. Täällä voi lintujen lisäksi bongaila laivoja!

Parinpäivän lumituisku muuttui yöllä vesisateeksi. Lumet sulivat hetkessä. Jäät lähtivät kovalla etelätuulella. Jääkannas Lehtisaaren ja mantereeseen väliltä pakkautui Sävasundin ja Stora Bodön etelärannoille. Rannat hohtavat sinne kerääntyneestä ahtojäästä. Onneksi jää ei ehtinyt muodostua kovin paksuksi ja nyt reilulla plussakelillä sohjo ehkä sulaakin rannoilta, ainakin vähän ohuemmaksi.

Aloitin jälleen veneilyn, eli Busterini kelluu lumen ja jään painamana laiturissa. Sain pienen opetuksen veneen vedosta, venettä EI kannata jättää vesirajaan. Kannattaa aina näemmä kiskoa se aaltojen ulottumattomiin. Eilen kauhukseni havaitsin Busterini olevan aivan vesilastissa rannalla. Kova etelämyrsky teki mahtavat mainingit, jotka läiskähtivät suoraan Busteriini. Lisäksi Buster oli jäähtynyt pohjaan kiinni. Sen siitä saa, kun kiskoo kymmenen asteen pakkasella veneen vesirajaan. Kovalla uurastuksella sain punnerrettua paksulla lankulla Busterin irti pohjasta ja hädissäni tuupin sen vesille ja laituriin yöksi. Alumiinilla on loistava kyky säilöä lunta ja jäätä. Tänään kävin kaapimassa liiat lumet, mutta jää oli yhä pohjalautojen alla ja peräkaukalossa. Täytyy vain odotella sulamista....

Helsinki Kaisaniemi tammikuu 2018 säätilasto

Keskilämpötila **-1,2 °C** (-1,9 °C 2017, -8,8 °C 2016)

Sademäärä **43 mm** (22 mm 2017, 52 mm 2016)

Lumen syvyys **0 cm** 15.1.2018 (0 cm 2017, 22 cm 2016)

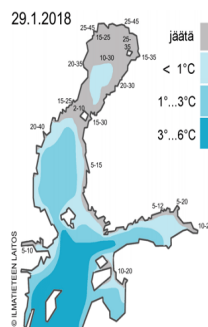
Tammikuussa myrskypäiviä **5 pv** (6 pv 2017, 0 pv 2016)

Tammikuun alku oli lumeton ja lauha, vain muutamia pakkasasteita. Terminen talvi alkoi 7.1.2018 jolloin oli pientä pakkasta ja hiukan lunta satoi, Sävasundin laiturissa oli silloin vielä 4-5 venettä. Tammikuun kolmannella viikolla alkoivat kovemmat, yli -10 °C pakkaset jolloin Lehtisaaren ja mantereeseen välinen jääkannas jäätyni. 25.1.2018 oli taas +4 °C ja kova etelätuuli jolloin jääkannas mantereeseen ja Lehtisaarten väliltä lähti ja jäät pakkaantuivat Sävasundin ja Stora Bodön rannoille.

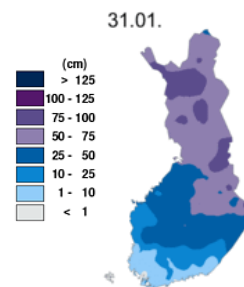
6.2.2018 Jäätä ja kireää pakkasta

Lauha talvi loppui lyhyeen, ehdin nauttia viikon veneilykaudesta käymällä vielä kerran Gåsgrundissa. Siellä on aavan meren tuntua ja komeat ulapat. Buster talvehtii maissa ja meri alkaa olla aika jäässä. Jääkannas on hiljakseen muodostumassa, tai ainakin melkein? Kannaksen puoliväli lilluu vielä sinisenä, mutta rannat ovat jo

Jäättilanne

Lumitilanne

pitkälle jäätyneet. Eilen oli todella kolea pohjoistuuli, joka painoi itäpuolen jäätä ulos merelle. Jääkannas juuttui onneksi saarien väliin, kunpa se nyt pysyisi siinä.

Aamulla huomasin joutsenen jäätyneen kiintojään päälle. Voi parkaa! Lähdin katsomaan sitä, ei se liikkunut, eikä minusta edes hengittänyt. Jätin joutsenen ketun tai kotkan ruuaksi. Illalla kävelimme vielä nauttien valoisasta helmikuun illasta sekä hienosta auringonlaskusta. Näytin Aalle jäätynyttä joutsenta, ja eikös se juuri silloin nostanut kaulaansa ja liikahti!!! Se ELÄÄ! Palasimme kotiin. Päätimme yrittää joutsenen siirtämistä saaren eteläpuolelle, siellä oli meri aivan auki. Hain ison muovikassin ja sain linnun ujutettua pienen sähinän ja räpistelyn päätteeksi kassiin. Raahasin linnun sulan meren ääreen, vapautin sen uimaan. Ekstrabonusena sai joutsen ranskista, joka maistui sille. Olipa se nälkäinen ja janoinen. Joutsen söi ja joi rannassa, jonka jälkeen se tuntui voimistuneen ihan hetkessä. Ilta pimeni, jätimme linnun uimaan helmikuun yöhön ja kiristyvään pakkaseen.

14.2.2018 Mantereen puolelle jäätä pitkin

Viikon odottelun jälkeen uskaltauduimme ylittämään jääkannaksen. Parina edellisenä päivänä kävin katsomassa jäätä saaren rannoilta. Painoin mieleeni, missä huonot kohdat näkyivät. Kannaksen puoliväli näytti aina vain hotoiselta, sillä mustia sohjoisia laikkuja lillui siellä täällä. Yksi suora reitti olisi Lehtisaaren pohjoiskärjestä Stora Bodön etelärannalle. Päätin kokeilla sitä vaihtoehtoa.

Ahtauduimme pelastuspukuihin, sitten otimme ison kassin pulkkaan koiralle, jossa se voisi köllötellä kuivin jaloin huopien lämmössä. Pikseli kuitenkin osoitti olevansa tosi saaristolaisrotua päättäen kävellä omin tassuin koko matkan! Menin edellä tökkien paksulla sauvalla joka askeleella jäätä, että onko se jäätä vaiko sohjoa. Jää oli kosteaa, vähän sellaista kuin kevätjää. Olimme tosi huojentuneita päästyämme kovassa kaakkoistuudessa Stora Bodön rantaan. Siitä enää Sävasundiin kiertäen Stora Bodön luotojen virtapaikat, vihdoin olimme mantereen puolella! Päästyämme Sävasundiin alkoi lumipyry peittäen näkyvyyden jäällä. Olipa hyvä, että pääsimme pois alta.

Olikin pitkä huoltoväli edelliseen kaupunkireissuun joulukuun puolivälissä. Muonavarastot alkoivat käydä vähiin. Pakastimen uumenista kaivettuna kaikki jäivät alkoivat maistua jo "pakastimelta". Loput pohjan pohjimmaiseta jätimme ketun ruuaksi rantaan. Ruoka ei säily aivan loputtomia aikoja tuoreena! Sää muuttui uudestaan lähes nollakelin puolelle. Lauttasaaren rannoille nousi vettä ja jää alkoi mustua.

18.2.2018 Meri jäässä mutta jääkannas poikki!!!

Viikko vierähti mantereen puolella jääkannaksen vahvistumista odotellen. No eipä se jää vielä kuitenkaan paljoa vahvistunut. Mitään hirmupakkasia ei ollut parina päivänä jopa plussakeliä, lisäksi vielä sateli uutta lunta jään päälle. Jää oli yhä vain vetistä ja mustaa. Ilman pelastuspukua en olisi jälle edes uskaltanut lähteä Lumi painoi jäätä ja lämmitti, joten paikoin oli tosi raskas keli raahata pulkkaa ja tarpoa sohjossa kohti kotisaarta. Päästyäni saareen piti kiskoa painavaa pulkkaa umpihangessa. Lunta oli kinostanut paikoin paksult. Kaikki edellisen viikon kinttopolut olivat menneet umpeen. Pelastuspuku hiosti ja olin aivan likomärkä viritellessäni takkaan tulta. Vaihdoin vaatteet ja join vettä litrakaupalla, sillä kärsin jo nestehukasta.

Hetken huilattuani lähdin katsomaan jäänrajaa. Itärannat ovat ahtojäätä, hyvin vaikeakulkuista ja röpelöistä. Viipurinkivellä oli vielä sulaa, siellä joutsenet uiskentelivat. Rannoille oli noussut vettä, mutta länteen päin jää oli aika hyvän näköistä ja tasaista. Koko viikoksi on pakkasta luvassa, eikä kovia tuulia. Eiköhän tästä kuitenkin jäätalvi tullut, ainakin hetkeksi? Kiertelin saaren rantoja ja kuulin kovaa kolinaa ja rahinaa. Päätelin laivan pian porhaltavan läpi ulkoväylän. Mitään laivaa ei kuitenkaan näkynyt eteläpuolella eikä ulkoväylällä. Sitten alkoi viestejä tulla, että Facebookissa on Hannu laittanut

varoituksen. Joku alus rouhi sisäväylää ja katkaisi jääkannaksen! Eikä!!! Hannun kuvasta näkyi www.meritaito.fi ja aluksen nimi MT5300, väyläalus ORV1. Todella tehokasta väylänhoitoa! Alus ajoi lähelle Porkkalaa ja sitten palasi täsmälleen samaa sisäväylää ohi Lehtisaaren Ådholmenin kautta Lauttasaareen. Kuulin jälleen tutun rahinan aluksen lähestyessä saarta, tosin paluumatkan se kulki jo nopeammin avatussa väylässä. Alkoi olla jo hämärää, mutta tuhruisen kuvan ehdin siitä napata.

20.2.2018 Vähempikin olisi riittänyt

Jääkannas mantereelle on jäänyt kovaksi kopperaksi, eikä ole enää sohjoista eikä vetistä. Minulle olisi riittänyt pelkkä jääkannas, vaan nyt koko meri on aivan jäässä. Tämä enteilee tuskallisen pitkää odotusta venekeleille kevään kynnyksellä, mahtaako Vapuksi edes päästä? Aina vain kylmää on ennustettu, eli jäät vahvistuvat yhä vain lisää. Mahtavia ahtojäälauttoja on kasautunut luodoille. Ava tuli saareen. Lähdin vastaan ja autoin kassien raahaamisessa toisella pulkalla. Hyvin on lauantain väylä jäätynyt umpeen.

28.2.2018 Arktinen kylmyys jatkuu yhä

Olen pari päivää viettänyt evakkoelämää enimmäkseen sisätiloissa, sillä kipakka pakkasen jäätävän itätuulen kera tekevät ulkoilusta jo pelkkää kärsimystä. Iltapäivällä olen kipittänyt suojan puolelle, mutta sieltäkin pitää palata jossain vaiheessa vastatuuleen kotimökille. Ettei voisi olla ilmoillakin jotain kultaista keskitietä! Jää narskuu ja nitisee, lisäksi merivesi on todella alhaalla. Lahdet ja kapeikot ovat pohjia myöten kuivilla. Kova koillistuuli on painanut jäätä ulos ja meri höyryää Harmajan luona, samoin Koirasaari peittyy merisavuun.

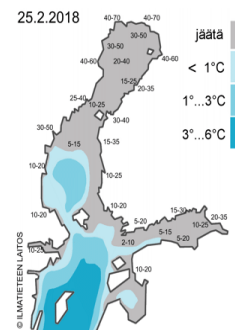
Eläimet ovat todella kovilla näillä pakkasilla. Löysin kylmettyneen aikuisen joutsenen jäältä. Joutsen ei enää jaksanut etsiä sulaa vettä, jopa Viipurin kiven sula on jäätynyt. Pian joutsenesta oli jäljellä enää kasa höyheniä, samoin kävi komealle haikaralle. Haikara oli kävellyt Fladanilla etsien sekin sulaa, mutta kettu oli napannut linnun. Tarkkaan oli kettu linnut järsinyt. Vain jokunen isompi luun pala oli jäänyt syömättä. Pikseli löysi kauriin palasia Gåsgrundista. Kauris oli kuin räjähtänyt. Karvalakin kokoisia verisiä nahkapalasia oli saaren rannalla, sääri yms. luita oli pitkin jäätä Bullanin luodolle. Oliko kauris nääntynyt nälkään ja pakkaseen? Tässä mökin takana päivystää huuhkajan kokoinen viirupöllö. Ruokin lintuja ja linnuilta jääneitä murusia käyvät puolestaan myyrät syömässä. Jotain hyvää sentään, että pöllö harventaa myyräkantaa. Olen melkein saanut pöllön naamalleni ja kerran se oli vähällä törmätä ikkunaan. Sitten se pudottelee harmaita oksennuspalloja poluille. Palleroissa on kasa pieniä luita ja myyrän karvaa, ne ovat kuin huovutettuja. Harmi vain, että Pikselistä ne ovat herkkujen herkkua ja saan olla tarkkana, ettei se enää syö niitä.

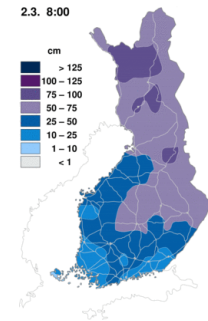
Helsinki Kaisaniemi helmikuun 2018 säätilasto

Keskilämpötila **-7,0 °C** (-2,0 °C 2017, +0,3 °C 2016)
 Sademäärä **33 mm** (27 mm 2017, 76 mm 2016)
 Lumen syvyys **20 cm** 15.2.2018 (0 cm 2017, 2 cm 2016)
 Helmikuussa myrskypäiviä **0 pv** (1 pv 2017, 0 pv 2016)
 4.2 jälkeen yli -10 °C pakkaset alkoivat taas ja jääkannas jäättyi Lehtisaariin asti. Helmikuussa lunta satoi yli 20 cm. Sävasundissa nostettiin viimeinenkin vene. Lehtisaaresta pääsi kävellen mantereelle hyvin jäätä pitkin 12.2 ja takaisin 17.2. Yli -10 °C pakkaset jatkuivat helmikuun loppuun asti ja melkein koko Suomenlahti sai paksun jääpeitteen.

Jäätilanne

Lumitilanne

5.3.2018 Jäät yhä petollisia

Jää on jäänyt kovin eri aikoihin ja jo jäätynekin jää tuntuu repeilevän. Uusia railoja rapsahtaa pitkin ja poikin. Tässäkin jäät naisevat ja rutisevat jokaisen laivan jälkeen. Ei siis mikään ihme, että Melkin molemmiin puolin on aukkopaiikkoja tai sulaa. Laivojen aallot rikkovat jäätä tehokkaasti. Meritaito aluksen väylä tässä kolmisen viikkoa sitten oli murtautunut jään pitkälle väylän sivuille. Jäät olivat palasina ja jäälauttoina. Veli-Matti repi harmikseen ilmatyynyaluksen pussit niissä ympärille singonneissa jääteleissä. Nyt hän siirtyi mönkijään.

Viime viikolla oli lähes 17 metrin pohjois- ja koillistuulia. Tuulet painoivat jäätä ulos merelle. Jäätä rikkoontui jopa Gåsgrundin ja Knaperskärin itäpuolelta, samoin hetkeksi Viipurin kiven sula laajeni. Kovat yöpakkaset ovat petollisia, koska aukkopaidat jäätyvät nopeasti umpeen. Niissä saattaa päästä jonkin matkaa mukamas jäätä pitkin, kunnes osuu heikompaan kohtaan ja putoaa läpi jääriitteen jäiden sekaan. Tässä kulkee sekä armeijan että Merivartioston alukset lähes päivittäin rantaväylää Porkkalan suuntaan. Toivottavasti tänne ei enää kukaan huku rantaväylän varrelle? Yksinäisiä himohiihtäjiä pyyhältää ohi Sumparenin kallioiden kohti Gåsgrundia. Eivätpä he tunnu vaaroista välittävän tai tietävän?

Perjantaina helikopterit pörräsivät pitkään saaren yllä. Ensin luulin, että sähköfirma tarkastaa linjoja, mutta kiikaroin kopteria, jolloin aloin pelätä pahinta. Se oli merivartioston kopteri! Kopterien lisäksi vartioston lentokone kaarteli matalalla, kauempana ilmatyynyalus. Pian selvisi, että Lauttasaaresta lähtenyt hiihtäjää etsittiin. Lauantaina näkyi saarien rannoilla neonvärisillä liiveillä kulkevia vapaaehtoisia etsijöitä. Etsinnät maalla, merellä ja helikoptereilla päättyivät tuloksetta lauontaina.

7.3.2018 Lähdimme Lauttasaareen

Tulimme kaikki tytöt Lauttasaareen, sillä aina vain tuulee idästä. Kohta hedelmiä, tuoretta leipää ja jogurttia ostamaan ja sitten pyykille. Ilma näyttää ihanalta, mutta meillä on kamalan kylmä rannassa ja tuuli vinkuu.

14.3.2018 Saaressa on ilves?

Olemme parin viikon aikana löytäneet useita kauriin raatoja eri puolilta saaristoa. Eilen Pikseli nuuhki ilmaa ja raahasi meidät Heikin ja Hannelen palstalle. Siellä oli tuore raadeltu kauris. Toinen kauris oli eilen vielä hengissä heidän vajan alla, mutta kauris raahasi takajalkaansa; eli oli haavoittunut. Aamulla menin katsomaan kaurista. Kauriista oli vain verijälkiä ja karvatuppoja hangella. Sekin oli syöty. Laitoin Tapsalle kuvia kauriista ja pedon jäljistä. Tapsan mielestä se on ILVES!

19.3.2018 Jäät lohkeilevat

Öisin oli yhä pakkasta, mutta iltapäivän aurinko alkoi jo tosissaan lämmittää. Viikolla oli pari plussakeliä, joiden jälkeen lumi hupeni jään päältä. Aurinko grillasi mukavasti mustuvaa jään pintaa. Merivesi nousi oltuaan pitkään todella matalalla. Kaikki rannat alkoivat tulvia ja pyöreitä, mustia reikiä syöpyi jäähän. Jää houkutteli retkiluistelijoita saaristoon. Lauantaina jääkenttä oli vielä melko laaja, mutta sunnuntaina jäät lohkeilivat suurina lauttoina ulos merelle. Luistelijat eivät enää voineet kiertää saarta, vaan kävelivät vetisillä rannoilla etsien uusia uria. Sumparenin salmi oli monen luistelijan taukopaikkana, josta jatkettiin Fladaninin läpi paremmalle jäälle kohti Suomenojaa. Äänistä päätellen aika moni retkeläinen romahti matalan Fladanin läpi, mutta eivät onneksi kastuneet polvia pidemmälle? Lokkeja riekkui avoveden yllä ja ensimmäinen kevään joutsenpari ui ylväästi luodon takana.

Naapurimme Tero saapui pitkästä aikaan mökille. Ilmatyynyalus otti vain täyttä kaasua, joten mies tuli vauhdilla kotirantaansa. Me luulimme helikopterin rantautuvan. Kului hetki ja Tero tiedusteli onko meillä sähköt? Meillä ei ollut mitään ongelmia. Sähköt olivat poikki vain Terolta. Onneksi on puulämmitys, että tarkenee yön ilman sähköäkin. Aamulla tulivat sähkömiehet korjaamaan ongelmaa, Tero käväisi illalla meillä lataamassa kännykkänsä.

Ilvesten raadeltua pari kaurista naapuritontilla riitti Pikselillä haasteita. Kaikkialla oli nahanriekaleita ja kauris parkojen sorkkia Pikseli haistoi "namupaloja" ja raahasi niitä innoissaan kotiin. Kuistia edemmäs emme ottaneet riistapalasia, yöksi jäivät nahat ja koivet kuistin kylmyyteen. Koira mökötti loppuillan. Lopulta keräsimme kaikki riekaleet ja veimme ne koiran ulottumattomiin jäälle. Iltapäivällä suuri merikotka herkutteli kauriin jämillä jäällä.

26.3.2018 Saukko tekee tuttavuutta

Lauantaina aamulla oli pieni pakkanen ja jääkannas oli napakan rapsakkaa. Kävin kävellen Sävasundissa Avaa ja koiraa vastassa. Pulkka liukui hyvin lumettomalla jäällä. Saimme Pääsiäisruuat kiskottua mökille. Iltapäivällä alkoi todella navakka ja puuskainen lounaistuuli, samalla merivesi alkoi nousta. Täällä saaressa sisälahtien paksut jäät hajosivat lautoiksi, jolloin pala palalta saariston sisimmätkin rannat vapautuivat.

Äkkiä lauttojen välissä leikitteli sukkela sauikko! Saukko loikki lautalta mereen, välillä se vilisti pitkin rantaa, sitten taas sukelsi jäiden sekaan. Toisinaan se kurkisteli jääpalasten välistä ja jälleen katosi meren syleilyyn. Saukkokin näytti nauttivan jäiden lähdestä! Talvella saukon jälkiä näkyi pitkin rantoja. Sen käpälän jäljet johtivat suliiin kivenkoloihin ja laituriin alle.

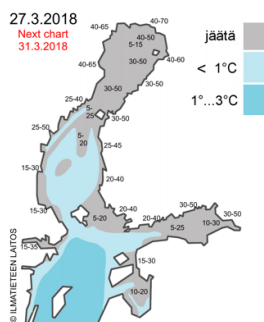
Kovilla pakkasilla meriveden laskiessa lähes 60 senttiä, aloin todella huolestua saukon pärjäämisestä. Pelkäsin sen litistyvän paksujen jäiden puristuksiin tai tukehtuvan, kun viimeinenkin sulakohta hyytyi paksuun jäähän. Lopulta kairasimme sille reikiä kivien viereen ja rannoille. Nyt jäiden lähtöä seuratessa saukko sukelsi ihmeeksemme vielä jäälauttojen alta uudestaan aivan metrin päähän meistä. Saukko kurkisteli laituriponttonin alta. Eikä se näyttänyt mitenkään nälkiintyneeltä, päinvastoin, aika pullero otus!

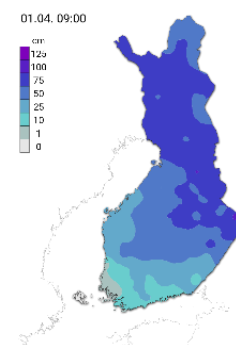
Helsinki Kaisaniemi maaliskuun 2018 säätilasto

Keskilämpötila – **3,6 °C** (+1,2 °C 2017, +0,9 °C 2016)
 Sademäärä **25 mm** (34 mm 2017, 14 mm 2016)
 Lumen syvyys **16 cm** 15.3.2018 (0 cm 2016, 3 cm 2016)
 Maaliskuussa myrskypäiviä **0 pv** (1 pv 2017, 0 pv 2016)
 Maaliskuun loppuun asti jäättilanne jatkui helmikuun lopun kaltaisena, saarelle ja mantereelle pääsi jään yli hyvin kävellen. Maaliskuun viimeisellä viikolla avoveden raja kulki suunnilleen linjalla Träskholmen - Pieni Lehtisaari- Gåsgrund – Knapperskär - Alskär.

Jäättilanne

Lumitilanne

3.4.2018 Pääsiäisen jälkeinen yllätys!!!

Eilen maanantaina oli kurja keli, lunta pyrytti sakeasti, kaikki hautautui lumeen. Tuuli oli koillisesta ja viima oli jäätävä. Jäätä lohkeili yöllä ja lähdin katsomaan jäättilanteen. Saukot olivat pomppineet pitkin rantoja oikein urakalla, ihailin niiden temppuratoja kallioiden ja jäälauttojen välissä. Jäälautalla lojui joku möykky. PIENI KUUTTI!!! Söpöäkin söpömpi pötkylä. Tämä pieni rasvakäärle toi iloa tähän takatalveen. Seurasin sitä pitkään sen venytellessä ja oikoillessa itseään, jäälautta heilui kuin kehto sen alla ja välillä se nukahti. Kuutti heräsi joutsenten toivotuksiin ja haukotteli leveästi. Aurinko lämmitti jo mukavasti!

9.4.2018 Kevät täysin jumissa

Jääkannas on yhä juuttuneena saaren ja mantereiden väliin. Avovesi on lähellä Stora Bodön etelärantaa ja lännessä Kopplojen rannoilla. Kauriita jäi henkiin, tässä käy neljä meidän pihalla. Ilvestä ei ole enää näkynyt, eikä uusia raatojakaan. Kotkia on välillä jopa viisi. Nyt alan huolestua pienestä kuutistani, sekä somista saukoista. Säälittää katsoa jäänreunalle, kun aina jotain raukkaa siellä revitään kappaleiksi. Molemmat veneeni tuuppasin toiveikkaana jään päälle viikonloppuna. Vesille en taida päästä vielä ainakaan viikkoon. Västäräkki ja peipposet saapuivat metsiin ja rannoille. Haahkoja on valtavia parvia rannassa huhuilemassa, alleja, koskeloita, tukkasotkia, telkkiä sekä rakkaat kotilokkinikin riekkuvat katonharjalla.

10.4.2018 Meritaito ajoi jääkannaksen läpi

Eilen iltapäivällä jääkannas VIHDOIN katkesi! Meritaidon alus korjaili reimareita saaren länsi ja pohjoispuolella. Sitten se jatkoi matkaa läpi murtuneen jääkannaksen Lauttasaareen. Kiintojäättä on vielä pitkälle molemmilla rannoilla. Sävasundista ei ole mitään toivoa päästä ulos merelle tai täältä saada veneitä vesille.

19.4.2018 Vihdoin avovedessä

Keskiviikko ilta oli aurinkoinen ja keväinen. Busteri oli lähellä sulaa ja kuvittelin vain nykäiseväni sen veteen. Eilen Kimmon laituriin asti olivat jäät lähteneet, siis Suomenojalle päin. Busterini oli kuitenkin jäätnyt kölistä jäähän kiinni, ja vaikka kuinka kiskoimme, ei jää, eikä Busteri hievahtanutkaan.

No, tänä aamuna Busteri oli sulanut irti, mutta pohjoistuuli oli vuorostaan painanut ajojäättä uudestaan lahdelle. Päätin ajaa läpi ajojaiden. Ajojäättä näyttivät harmaan haurailta, mutta olivatkin pahuksen paksuja ja teräksen kovia. Tulin jo katumapäälle puolessa välissä, jolloin yritin kääntyä Kimmon laituriin takaisin. Tuuli oli kuitenkin tukkinut väylän uudestaan, eikä auttanut kuin puskea läpi. Istuin keulassa ja potkin ajojäättä pois edestä, työnsin venehaalla ja ketkuttelin pienen ikuisuuden, että pääsin avoveteen. Siinä menivät pohjamaalit, eli sekin oli turha homma. Varmaan tuuli painaa Sävasundin suunnalta lisää ajojäättä tänne?

26.4.2018 Kevät ja Vappu tuloillaan

Ajoimme maanantaina ensimmäisen kerran Lauttasaareen Busterilla. Kävimme kaupoissa ja muilla asioilla. Palasin saareen tiistaina Pikselin kanssa. Silloin oli iltapäivällä jätävä länsi/lounaistuuli ja kova aallokko. Jouduin ajamaan Ådholmenin rantaväylää.

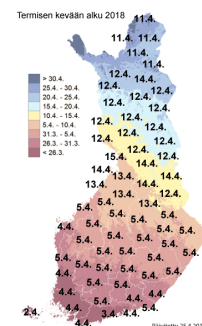

Johanneksen piti tulla eilen aamulla, mutta pahuksen sumu esti veneilyn. Tänään iltapäivällä yritämme uudestaan. Hain Avan eilen iltapäivällä Sävasundista, laiturilla oli jälleen "kevätresia", siianonkijat siimoineen. Saisivat mennä sinne Furuholmin rannoille, missä on Espoon kalakerhot yms. Saaressa alkaa olla täysi miehitys mökkiläisiä. Monella on lomaa ja he viettävät viikon täällä. Sumua jatkunee vielä monena päivänä.

Helsinki Kaisaniemi huhtikuun 2018 säätilasto

Keskilämpötila **+ 5,0 °C** (+ 2,8 °C 2017, + 4,8 °C 2016)
 Sademäärä **42 mm** (37 mm 2017, 72 mm 2016)
 Lumen syvyys **0 cm** 15.4.2018 (0 cm 2016, 0 cm 2016)
 Huhtikuussa myrskypäiviä **_ pv** (0 pv 2017, 0 pv 2016)
 Sen jälkeen, kun raitio 10.4.2018 Lehtisaaren pohjoispuolella avattiin, Lehtisaareen ja takaisin ei enää päässyt kävelen.
 Terminen talvi oli tänä vuonna suhteellisen lyhyt, se alkoi vasta 7.1.2018 ja päättyi 3.4.2018. Helsingissä pysyvä lumipeite saatiin vasta tammi-helmikuun vaihteessa joka sulii 11.4.2018. Sävasundin laiturilla oli jäätön vasta 19.4.2018 jonka jälkeen laiturissa oli jo ensimmäiset veneet. Talvi 2017–2018 luokiteltiin tilastoissa jäällisen alueen laajuuden perusteella keskimääräiseksi. Laajan jäättilanne saavutettiin 5.3.2018, jolloin jäällisen alueen laajuus oli 175 000 km².

Termisen kevään alku

Lumitilanne

